

ΘΕΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2008

ΤΑΞΗ: Β΄ Γυμνασίου

ΜΑΘΗΜΑ: Νεοελληνική Γραμματεία

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/06/2008

Α. Κείμενο: Μένη Κουμανταρέα: «Γραφείον ευρέσεως εργασίας»

Την άλλη μέρα ξύπνησε πρωί, ελαφρύς σαν πούπουλο. Πλύθηκε, ντύθηκε, άρπαξε μια φέτα βουτυρωμένο ψωμί και χύθηκε στους δρόμους. Περπάτησε με το κεφάλι ψηλά, χαμογέλασε στο φούρναρη που τον καλημέρισε κι έστειλε στον κουρέα του ένα φιλικό χαιρετισμό-γρήγορα θα τον είχε πάλι πελάτη. Βάδισε κάμποσο, ώσπου βγήκε στη λεωφόρο. Τα δέντρα εκεί πρασίνιζαν, κουρεμένα και φυτεμένα με τάξη πάνω στο πεζοδρόμιο, κρατώντας το ένα τον ώμο τ' άλλου, σαν στοιχισμένοι μαθητές την ώρα της γυμναστικής. Χάρηκε που ο δρόμος στις γωνιές δεν είχε αποθηκέψει σκουπίδια. Φαντάστηκε τους σκουπιδιάρηδες άγγελους να δροσίζουν το πρόσωπο της πολιτείας με φρέσκο ποτιστικό νερό. Το φως της μέρας ήταν πεντακάθαρο, λες και το είχαν αλλάξει σήμερα. Περνούσε πάνω στο μάγουλο του δρόμου σαν ακονισμένο ξυράφι. Τ' αυτοκίνητα φαρδιά, με καλογουαλισμένα φτερά και συντηρημένες λαμαρίνες, κυλούσαν πάνω στην άσφαλο χωρίς να την πληγώνουν. Κι ο τροχαίος* στη μέση του δρόμου με την κολλαρισμένη στολή του, το κράνος του που φεγγαβολούσε, φαινόταν να πιάνει τ' αυτοκίνητα από μίαν αόρατη κλωστή. Ως κι οι κοπέλες ήταν διαφορετικές σήμερα, ξυπνημένες θαρρείς από ύπνο θανάτου που τις είχε σκεπάσει με καινούριο πρόσωπο. Τ' αγόρια είχαν παντελόνια στην τρίχα κι έναν αέρα αυτοπεποίθησης. Άλλοι κρατούσαν την τσάντα του σχολείου, κι άλλοι τα σύνεργα της δουλειάς· οι εργάτες το κολατσό τους τυλιγμένο σε μια πετσέτα. Κι οι γέροι είχαν έναν τρόπο να τον κοιτάζουν λες κι ακόμα θυμόντουσαν πως είχαν περάσει από νέοι. Ο Αναστάσης πήδησε σ' ένα λεωφορείο. Χαμογέλασε στον εισπράχτορα που του έκοψε εισιτήριο και του έδωσε μια θέση που περίσσευε. Απ' το παράθυρο τα σπίτια, με τα σεντόνια γεμάτα ύπνο ακόμα, έφευγαν προς τα πίσω. Ο ήλιος τα τίνιζε με τις άταχτες αχτίδες του. Ένα μικρό αγόρι φάνηκε να κυνηγά το λεωφορείο. Όχι για να το προφτάσει στη στάση, μα για να πηδήξει στον προφυλακτήρα. Όταν κατόρθωσε να το φτάσει και να κρεμαστεί, ο εισπράχτορας σηκώθηκε από τη θέση του και του χτύπησε θυμωμένα το τζάμι. «Μπρος, δίνε του». Το παιδί έμεινε για λίγο κοιτάζοντας τον εισπράχτορα. Τα χέρια του ήταν πολύ λιγνά, το πρόσωπό του χλομό, κρατιόταν με κόπο. Έπειτα έβγαλε στον εισπράχτορα τη γλώσσα του. Την ίδια στιγμή, τρομαγμένο, άφησε τα χέρια του να ξεφύγουν και πήδησε χάμω. Ο Αναστάσης είδε το αγόρι να χάνεται στη στροφή του δρόμου. Είχε ακόμα μπρος στα μάτια του τα χέρια του, λιγνά, που πάλευαν να κρατηθούν. Κατέβηκε στην επόμενη στάση. Περπάτησε κοιτάζοντας τα σπίτια και τους αριθμούς. Ύστερα στάθηκε μπροστά σε μια είσοδο μεγάρου. Διάβασε μια ταμπέλα με κεφαλαία ξεθωριασμένα: ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Δίστασε, έπειτα προχώρησε, μπήκε κι άρχισε ν' ανεβαίνει τις σκάλες. Ήταν ατέλειωτες να τις ανεβεί κανείς, μα του άρεσαν. Του άρεσε καθετί που ψήλωνε, που τον ανέβαζε. Όπως τα γράμματα στην αρχή μιας ταινίας. Έφτασε στο έβδομο πάτωμα, έφαξε, ρώτησε, τέλος χτύπησε μια πόρτα. Επειδή δεν πήρε απάντηση, άνοιξε και γλίστρησε αθόρυβα στο εσωτερικό. Στο βάθος της κάμαρης μια κοπέλα έγραφε στη γραφομηχανή. Ούτε που σήκωσε τα μάτια της πάνω του. Έγραφε σαν υπνωτισμένη. Χρειάστηκε να πάει να σταθεί πολύ κοντά της για να τόνε δει. Είχε δυο μάτια κλουβισμένα σε χοντρούς φακούς, που έμοιαζαν ν' αποστειρώνουν το φως. Σαν δυο ψάρια μέσα στη γυάλα τους. Ύστερα η μηχανή έπαψε απότομα. «Μια στιγμή παρακαλώ». Άνοιξε την πόρτα του διπλανού γραφείου και χύθηκε μέσα. Ξαναγύρισε σχεδόν αμέσως και του είπε με την ίδια απαράλλαχτη φωνή, που έμοιαζε τυπωμένη σε κορδέλα μαγνητοφώνου. «Περιμένετε παρακαλώ. Ο κύριος Διευθυντής είναι απησχολημένος». Ξανάπιασε το γράψιμο. Τα μάτια της δεν κοιτάζαν καθόλου τα πλήκτρα. Ήταν από τις τυφλές δακτυλογράφους. Ο θόρυβος της μηχανής είχε αποκτήσει τώρα μίαν ένταση και μια πυκνότητα, σα να στριφογύριζε κανένα ελικόπτερο πάνω από το κεφάλι του Αναστάση. Άθελά του χαμήλωσε για να προστατευθεί. Έπεσε σε μια καρέκλα. Προσπάθησε να κρατηθεί ακίνητος, μα κάθε φορά που η κοπέλα πατούσε κανένα πλήκτρο δυνατότερα, τα πόδια του έφευγαν προς τα μπρος, σα να τα βαρούσε κανένας γιατρός με σφυράκι. Ήθελε να τη διακόψει, να της πει πως δεν πείραζε που ο Διευθυντής ήταν απασχολημένος, και ότι θα μπορούσε να ξαναπεράσει. Κι αύριο μέρα ήταν. Μα δεν έβρισκε τρόπο να της μιλήσει. Επειδή δεν μπορούσε να μιλά, να κάθεται ακίνητος, να περιμένει, σηκώθηκε και πήγε στο παράθυρο. Ήταν ένα στενό, δυτικό παράθυρο. Έσκυψε να δει κάτω και ζαλίστηκε. Τον χώριζαν από το έδαφος εφτά ψηλά, θεόρατα πατώματα. Ο αστυφύλακας της τροχαίας ήταν μια τελεία. Το κράνος βουλιαγμένο κάτω από τον ήλιο, οι κλωστές στα χέρια του σπασμένες. Ξαφνικά τον Αναστάση τον έπιασε το στομάχι του. Σταύρωσε τα χέρια του γύρω στη μέση κι έσκυψε το κεφάλι. Τα πλήκτρα της μηχανής δούλευαν σε ρυθμό πολυβόλου. Αμέσως ύστερα, ο γνώριμος πονοκέφαλος σφίχτηκε γύρω στο κεφάλι του σαν αρραβώνας.* Άφησε το στομάχι

του κι έπιασε το κεφάλι του. Μα ο πόνος, επιδέξιος ξιφομάχος, τον χτυπούσε ύπουλα στο αφύλαχτο μέρος. Κοίταξε με αγωνία την κοπέλα. Έγραφε ίσια, μονοκόμματα, με τα κλουβισμένα μάτια της σκλαβωμένα πάνω στο χαρτί. Μόνο ο κύλινδρος της μηχανής μετατοπιζόταν ολοένα κι αριστερότερα έχοντας μια τάση να τρυπήσει τον τοίχο και να περάσει στο γραφείο του διευθυντή. Ο Αναστάσης έκανε μερικά βήματα πίσω, κι ήρθε να στηριχθεί πάνω στην πόρτα. Για μερικά δευτερόλεπτα έμεινε εκεί με το πρόσωπο τσαλακωμένο, τα χέρια κλεισμένα σε γροθιές. Ύστερα έκανε απότομη στροφή, άνοιξε την πόρτα κι, αφήνοντάς την ορθάνοιχτη, πετάχτηκε έξω.

Μ. Κουμανταρέας, Τα μηχανάκια, Κέδρος

τροχαίος: ο αστυνομικός της Τροχαίας

τυφλές δακτυλογράφοι: όσες δακτυλογραφούν με τυφλό σύστημα

κλουβισμένα: οι φακοί των γυαλιών παρομοιάζονται με κλουβί των ματιών της δακτυλογράφου

τυπωμένη σε κορδέλα μαγνητοφώνου: ηχογραφημένη

αρραβώνας: δαχτυλίδι αρραβώνα

B. Ερωτήσεις

1. Ποιες ήταν οι ψυχοσωματικές αντιδράσεις του Αναστάση από τη στιγμή που η γραμματέας του λείει να περιμένει μέχρι να τον δεχτεί ο διευθυντής;
(μονάδες 5)
2. Να χωρίσετε το κείμενο σε νοηματικές ενότητες και να δώσετε από έναν πλαγιότιπλο στην καθεμιά.
(μονάδες 5)
3. α) Να χαρακτηρίσετε τη γλώσσα του κειμένου. Τι παρατηρήσεις έχετε να κάνετε για το λεξιλόγιο; Να γράψετε δυο λέξεις που να δικαιολογούν το χαρακτηρισμό που θα δώσετε στο λεξιλόγιο.
β) Να εντοπίσετε δύο μεταφορές και δύο παρομοιώσεις και να εξηγήσετε τη σημασία των παρομοιώσεων.
(μονάδες 5)
4. α) Αφού περιγράψετε τη διάθεση του Αναστάση από τη στιγμή που ξυπνάει μέχρι την είσοδό του στο Γραφείο ευρέσεως εργασίας, να εξηγήσετε πού οφείλεται αυτή.
β) Πώς θα χαρακτηρίζατε τη στάση της γραμματέως απέναντι στον Αναστάση και τι προκαλεί αυτή στο νεαρό;
(μονάδες 5)

Ο Διευθυντής

Η εισηγήτρια